

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2006/134

BETREFT: Basisonderwijs: Solidariteitsbijdrage en reclame voor één handelszaak.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 17.02.2006

1.2 Verzoeker

Ouder van een leerling.

1.3 Antwoordende partij

Directeur van een Basisschool.
Bestuur van een Scholengroep.

1.4 CZB

Een brief werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 17 februari 2006.

Bij brief en mail van 21 februari 2006 werden de betrokken partijen geïnformeerd over de zittingsdag.

De school stuurde een reactie naar verzoeker bij mail van 27 februari 2006.

De Algemeen Directeur van de scholengroep heeft een antwoord ingestuurd op 13 maart 2006.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Solidariteitsbijdrage

De school vraagt vanaf schooljaar 2005 een solidariteitsbijdrage van 20 euro per kind. De algemene vergadering stemde hierover in consensus en unaniem. De school voelt zich hiertoe genoodzaakt door de steeds maar toenemende kosten en een verminderde toelage. De gelden die vanuit de scholengroep van het Gemeenschapsonderwijs over haar twee scholen worden verdeeld zijn namelijk onvoldoende.

Worden de gelden van de scholengroep wel eerlijk en gelijk verdeeld? Wie staat in voor die verdeling van deze gelden en zijn hiervoor bepaalde criteria en kunnen de ouders controleren of deze gelden van de scholengroep wel eerlijk en gelijk worden verdeeld.

Stopzetting warme maaltijden

Scholengroep besliste om niet langer voor warme maaltijden te zorgen op school. In andere scholen van de scholengroep worden nog wél warme maaltijden geleverd. Dit is discriminatie.

Zwemgelden

De zwemgelden worden per trimester en op voorhand betaald. Wat gebeurt er met deze zwemgelden wanneer een kind niet mee kan gaan zwemmen als gevolg van afwezigheid wegens ziekte, ongeval...?

Verjaardagen

In de infobrochure schooljaar 2005-2006 staat 'Bij verjaardagen vragen wij om snoepgoed te vermijden. Trakteren mag maar is geen must! Trakteer met iets gezond!'....'Bij de Krokodil (boekenwinkel) ligt er een lijst waar je vrijblijvend een boek kan kiezen die dan in het Pluishuis (documentatiecentrum van de school) terechtkomt'. Is het toegelaten om zomaar een bepaalde winkel te promoten en in een bepaalde winkel een boekenlijst te leggen.

3. STANDPUNT ANTWOORDENDE PARTIJ

Uit het schoolreglement (bijdrageregeling) blijkt duidelijk dat de zgn. solidariteitsbijdrage een initiatief van de oudervereniging is. ..." Op de algemene vergadering schooljaar 2004-2005 is op voorstel van één van de ouders het idee voorgesteld om een "solidariteitsbijdrage" te vragen van 20 euro per leerling zonder verplichting. Dit om de onkosten van bv. het schoolkrantje, treinreizen, uitstappen en varia te dekken, omdat de dotatie werkmiddelen van de school al deze uitgaven niet kan dragen. Dit voorstel werd op die algemene vergadering enthousiast en met consensus aanvaard. Deze algemene vergadering krijgt van de school en de ouders op dit vlak beslissingsrecht. Elke ouder wordt op deze vergaderingen uitgenodigd en op die wijze kunnen er beslissingen genomen worden. Dit voorstel heeft een niet verplichtend karakter maar wordt warm aanbevolen..."

Wat betreft de controle op de gelijkmatige verdeling van de middelen van de scholengroep verwijst antwoordende partij naar de bepalingen in het bijzonder decreet gemeenschapsonderwijs van 14 juli 1998 die deze bevoegdheden duidelijk regelen. De gelden worden verdeeld op basis van criteria die het College van Directeurs voorstelt en die bekrachtigd worden door de Raad van Bestuur. In het college zetelt elke directeur.

Verzoeker verwijst ook naar een verplichte sluiting van de refter. Deze beslissing werd genomen door de directeur na overleg met de ouders.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur

27 maart 2006, 13u.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Paul De Winne, Ann Beckers, Etienne Becuwe.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Algemeen Directeur van de scholengroep.

5. ADVIES

5.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Art. 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Art. 51

§4. Een schoolbestuur dat reclameboodschappen toelaat, dient een aantal principes na te komen. Het schoolbestuur waakt erover dat:

1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen of verplichte activiteiten vrij blijven van reclameboodschappen;

2° facultatieve activiteiten vrij blijven van reclameboodschappen, behoudens indien de reclameboodschappen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;

3° de reclameboodschappen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;

4° de reclameboodschappen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende het zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat inzake de vragen over bijdrageregeling van de ouders zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is in het kader van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten en een dienstverlening voor leerlingen georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen of ontwikkelingsdoelen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid van het basisonderwijs niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht is en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

De Commissie neemt kennis van het schoolreglement 2004 en de infobrochure 2005-2006. Deze teksten bevatten een aantal gegevens over de bijdrageregeling zij het minimaal. Een aantal andere gegevens zijn terug te vinden in afzonderlijke nota's of verslagen van vergaderingen tussen ouders en school.

Solidariteitsbijdrage

De Commissie zorgvuldig bestuur herneemt haar standpunt inzake de toelaatbaarheid van solidariteitsbijdragen in het Vlaams onderwijs (CZB/V/KBO/2004/51 en CZB/V/KSO/2005/101). Een solidariteitsbijdrage kan enkel vrijwillig gevraagd worden aan de ouders. Een solidariteitsbijdrage dient beschouwd te worden als een gift van de ouders aan het schoolbestuur. Leerlingen van wie de ouders geen solidariteitsbijdrage betalen kunnen niet uitgesloten worden van deelname aan leren en opvoeding.

De Commissie zorgvuldig bestuur neemt verder kennis van de brief van 29 april 2005, met hoofding van de school. Daarin wordt met aandrang (“Herinnering! Herinnering!”) gevraagd een solidariteitsbijdrage te betalen. De Commissie kan aannemen dat dit voor een aantal ouders tegenstrijdig overkomt. Het is dan ook aangewezen in dit dossier dat de vraag voor een solidariteitsbijdrage volledig uitgaat van de ouders en niet van de school. Verder is het wenselijk dat in de toekomst de vraag minder dwingend geformuleerd wordt en zich op meer algemene wijze tot de ouders richt.

De Commissie wijst op de onderwijsregelgeving die bepaalt dat het schoolbestuur na advies van de participatieorganen in het schoolreglement de bijdrageregeling duidelijk en volledig in het schoolreglement opneemt. Het doel van de bijdrageregeling is aan de ouders voorafgaand aan de start van het schooljaar duidelijke informatie te geven over de kosten die het nieuwe schooljaar zal meebrengen.

De Commissie zorgvuldig bestuur vraagt dan ook dat, indien scholen een solidariteitsbijdrage vragen, ze daarover duidelijk met de ouders communiceren. Het is wenselijk de bijdrage te bespreken in de participatieorganen en ze als een vrijwillige bijdrage in het schoolreglement te vermelden. Het is verder wenselijk de bijdrageregeling volledig op te nemen in het schoolreglement, omdat nota's doorheen het schooljaar geen voorafgaand beeld geven van de totaal te betalen bijdrage.

Zwemgeld

De Commissie zorgvuldig bestuur neemt ook kennis van een verslag van een algemene vergadering van 9 februari 2004 waarop de vraagsteller aanwezig was. Daar wordt duidelijk gesteld dat de leerlingen die niet kunnen deelnemen aan een bepaalde zwembeurt zich dienen te melden. De bijdrage wordt dan verminderd. Deze handelswijze stemt overeen met de adviezen en beslissingen van de Commissie zorgvuldig bestuur.

Reclame

De infobrochure 2005-2006 vermeldt dat het bij verjaardagen aan te bevelen is om iets aan te kopen voor de bibliotheek van de school, bij één bepaalde handelszaak. Bij dit lovenswaardig initiatief kan de Commissie zorgvuldig bestuur niet aanvaarden dat één bepaalde handelszaak met naam vermeld wordt en zo exclusief in het licht wordt gesteld. Dergelijke handelswijze brengt de objectiviteit en onafhankelijkheid van de school in het gedrang en dit is strijdig met de decretale onderwijsregelgeving inzake reclame en sponsoring. Het kan ook de bedoeling niet zijn dat de pedagogische doelstellingen van de school het koopgedrag van de ouders zo beïnvloeden dat één handelszaak financieel voordeel doet. Het schoolbestuur dient zijn infobrochure – schoolreglement vanaf het schooljaar 2006-2007 aan te passen, waarbij namen van een handelszaak geschrapt worden.

Brussel, 27 maart 2006

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter